

**Participatieplan uitvoering Spreidingswet**  
juni 2025

## **Participatieplan Uitvoering Spreidingswet**

### **Aanleiding**

De gemeente Rhenen heeft de wettelijke taak om 116 opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Deze verplichting komt voort uit de Spreidingswet. Die streeft naar een evenwichtige verdeling van asielopvang over alle gemeenten in Nederland.

Op 19 mei heeft het college de gemeenteraad geconsulteerd over de wijze waarop deze opdracht wordt uitgevoerd. Op basis daarvan zijn kaders en uitgangspunten geformuleerd. Deze vormen ook de basis voor het participatietraject.

### **Doel van de participatie**

De gemeente Rhenen heeft in het participatiestatuuut vastgelegd hoe inwoners en andere belanghebbenden worden betrokken bij besluitvorming in de gemeenteraad. Vooraf stelt de gemeenteraad de kaders vast, waarna inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals worden uitgenodigd om mee te denken én te doen.

Uitgangspunt is samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en belangenorganisaties. Zij beschikken namelijk over waardevolle kennis, ervaring en perspectieven die bijdragen aan zorgvuldige besluitvorming. In deze samenwerking staan gemeente en gemeenschap naast elkaar. Er is wederzijdse interesse en respect voor elkaars kennis en ervaring. Samen wordt verkend wat belangrijk is en waar mogelijkheden liggen om op voort te bouwen.

Het participatieproces rondom de uitvoering van de Spreidingswet heeft als doel:

- Inwoners goed te informeren over het proces;
- Inzicht te geven in de gevolgen van onder andere de te hanteren uitgangspunten om op zoek te gaan naar geschikte opvangplekken;
- Zorgpunten en kansen in beeld te brengen;
- Kennis en ideeën uit de samenleving te benutten.

Zo zorgen we ervoor dat de verschillende perspectieven worden meegenomen in het besluitvormingsproces.

## **Kaders en uitgangspunten**

Onderstaande kaders en uitgangspunten heeft de gemeenteraad van Rhenen vastgesteld om uitvoering te geven aan de Spreidingswet. Deze vormen de leidraad voor - in ieder geval - de eerste verkennende bijeenkomst:

1. De gemeente Rhenen streeft ernaar te voldoen aan de wettelijke taakstelling door opvang te bieden aan 116 asielzoekers.
2. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat de financiering vanuit het Rijk voor de opvanglocatie(s) gegarandeerd en kostendekkend is, ten minste voor de periode waarvoor de verplichting wordt aangegaan.
3. Een locatie is in ieder geval voor vijf jaar beschikbaar voor asielopvang.
4. Locatiekeuzes mogen geen belemmering vormen voor woningbouwopgaven.
5. Bij de locatiekeuze wordt rekening gehouden met de thema's: veiligheid, bereikbaarheid en nabijheid van voorzieningen.
6. Een opvanglocatie moet voldoen aan de voorwaarden van het COA om exploitatie en uitvoering door het COA mogelijk te maken.
7. De gemeente Rhenen staat open voor kleinschaligere opvanglocaties (onder de 100 opvangplekken), op voorwaarde dat het COA de opvanglocaties kan exploiteren.
8. De gemeente staat open voor uitrustmogelijkheden (dus meer dan 116 opvangplekken bieden aan asielzoekers) met andere gemeenten, mits dit aantoonbare meerwaarde oplevert voor eigen inwoners.

Parallel aan dit traject worden er twee kosten- batenanalyses (businesscase) uitgewerkt. In deze analyses wordt inzichtelijk wat de voorwaarden en kosten zijn als het COA de exploitatie uitvoert voor één centrale opvanglocaties of voor meerdere kleinere opvanglocaties. Tijdens de bijeenkomst wordt dit op hoofdlijnen inhoudelijk toegelicht.

## **Participatiestap(pen)**

We organiseren de participatie op een laagdrempelige manier, zodat zoveel mogelijk inwoners kunnen meedoen. De kennis van inwoners over hun eigen woonomgeving is van grote waarde bij het vinden van gedragen uitgangspunten om te komen tot geschikte opvanglocaties. Daarom organiseren we in elke kern een aparte bijeenkomst en organiseren we ook voor elke fase een digitale vorm. Tot slot organiseren we in elke kern een inloopmoment. Inwoners kunnen op dat moment in het buurthuis vragen stellen of hun mening delen met een ambtenaar die daar aanwezig is. Deze momenten zijn bedoeld voor mensen die digitaal niet mee kunnen doen of liever buiten de grote bijeenkomsten om hun inbreng geven. Op deze manier dragen we ook zorg voor de zwijgende meerderheid.

## **Overleg maatschappelijke organisaties en sleutelfiguren**

Ter voorbereiding op de participatiebijeenkomsten willen we een kleine groep inwoners en professionals (zoals vertegenwoordigers van kerken, taalmaatjes en jobcoaches) betrekken bij de opzet van de bijeenkomst. Hierbij is het belangrijk dat alle kernen goed vertegenwoordigd zijn. Het kan dus zijn dat niet iedereen die zich aanmeldt deel uit kan maken van deze groep. Inwoners worden via onze gebruikelijke communicatiekanalen uitgenodigd om zich hiervoor aan te melden.

## **Stap 1: Verkenning dilemma's spreidingswet en opvangplekmogelijkheden**

Tijdens de eerste bijeenkomst verkennen we samen welke dilemma's er zijn om uitvoering te geven aan de Spreidingswet. Dit zijn grotendeels de dilemma's die tijdens de consultatie op 19 mei 2025 met de raad zijn besproken.

De kaders en uitgangspunten, zoals op de vorige pagina beschreven vormen hiervoor de basis. Ook geven we aan wat de voor- en nadelen zijn van spreiden t.o.v. één centrale opvanglocatie. Vervolgens willen we gezamenlijk de stap zetten om te verkennen wat de uitgangspunten betekenen voor mogelijke opvanglocaties.

We starten de bijeenkomst daarom ook met een toelichting op deze wettelijke en bestuurlijke kaders en uitgangspunten. Vervolgens krijgen de inwoners de mogelijkheid om hier op te reageren en hun ideeën in te brengen. Daarna kunnen deelnemers in groepjes op een kaart aangeven welke locaties zij geschikt achten en motiveren zij dit. Er is ook gelegenheid om aan te geven of er een voorkeur is voor spreiding of één centrale opvanglocatie en welke thema's inwoners belangrijk vinden.

De opbrengst van deze bijeenkomst wordt teruggekoppeld aan de deelnemers en de gemeenteraad. Deze werkwijze sluit ook goed aan bij de oproep die de raad heeft gedaan om de [participatie van onderaf te organiseren](#).

### **Bestuurlijke tussenstap:**

De gemeenteraad ontvangt ook een terugkoppeling van de bijeenkomst. Voor de raad wordt inzichtelijk wat de opbrengst is van de participatiebijeenkomsten. Door deze bestuurlijke tussenstap te nemen, kan de raad op basis van de verkennende participatiebijeenkomst verder richting meegeven aan het college om een vervolgstap te zetten.

## **Mogelijke vervolgstappen**

Het is mogelijk dat dit niet de precieze vervolgstappen gaan zijn. Aangezien dit afhankelijk is van de uitkomst van de verkennende bijeenkomst en de wens van het gemeentebestuur. Hieronder schetsen we een beeld hoe mogelijke vervolgstappen eruit kunnen komen te zien.

### **Stap 2: Gesprek over mogelijke opvangplekken**

De locaties zijn getoetst aan de hand van de kaders, uitgangspunten, opbrengst van de participatiebijeenkomsten, verkenning locatiemogelijkheden en het bestuurlijk besluit over de vervolgstap. In deze stap gaan we in gesprek met omwonenden en belanghebbenden. We organiseren bijeenkomsten in de betrokken kernen, aangevuld met een digitale uitvraag voor de gehele gemeente Rhenen. Doelen van deze bijeenkomsten zijn:

- Uitleggen waarom bepaalde locaties zijn gekozen.
- Begrijpen en ophalen wat inwoners belangrijk vinden als de opvangplekken op deze locaties worden gerealiseerd.
- Ophalen van zorgen en kansen a.d.h.v. thema's, zoals: veiligheid, bereikbaarheid, onderwijs, werk, integratie, enz.;
- Inventariseren welke aanpassingen nodig of wenselijk zijn.

### **Bestuurlijke tussenstap:**

Op basis van de opbrengst wordt de gemeenteraad geïnformeerd en indien nodig wordt hen een besluit voorgelegd. Bij kansrijke locaties kunnen aanvullende onderzoeken of middelen worden voorgesteld. Dit is afhankelijk van de locatiekeuze.

### **Stap 3: Vormgeven opvangplekken**

De locaties zijn in beeld. Samen met omwonenden en belanghebbenden werken we uit hoe de opvang georganiseerd kan worden. Deze inbreng wordt verwerkt in een concreet uitvoeringsplan. We houden hier rekening met:

- De thema's: veiligheid, bereikbaarheid, voorzieningen, integratie en leefbaarheid;
- Betrekken lokale gemeenschappen ter bevordering van de sociale cohesie;
- Betrekken samenwerkingspartners op het gebied van zorg, werk, onderwijs en dagbesteding;
- Informatie en communicatie: wie zijn de aanspreekpunten en waarvoor en hoe gaan we de opvangplekken monitoren en evalueren.

### **Bestuurlijke tussenstap:**

De gemeenteraad besluit over de gekozen locatie(s), de wijze van uitvoering en de financiële gevolgen.

### **Stap 4: Evaluatie (6 maanden na realisatie opvangplekken)**

De opvangplekken zijn gerealiseerd. Inwoners en andere betrokkenen delen hun ervaringen en geven eventuele verbeteruggesties mee.